

Zaaknummer: 1448927

Raadsvergadering d.d. 19 september 2023 agendapunt 14

Aan:

De Gemeenteraad

Vries, 30 mei 2023

Portefeuillehouder(s):	J.W.S. Peters J.J. Vellinga
Behandelend ambtenaar: Doorkiesnummer: E-mail adres:	L. Vrieling 790 l.vrieling@tynaarlo.nl
Bijlage(n):	2

Onderwerp

Plan van aanpak beleidskader zon

Gevraagd besluit

1. De raad besluit kennis te nemen van het voornemen van het college om een beleidskader zon op te stellen.
2. De raad besluit om een burgerforum niet meer toe te passen bij de participatie voor het beleidskader zon, maar bij een geschikter beleidsonderwerp dat nog nader bepaald wordt.

Wat willen wij hiermee bereiken?

In 2021 spraken we in de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Regio Drenthe af om in de gemeente Tynaarlo in 2030 0,101 Terawattuur (TWh) duurzame energie op land op te wekken met zonnepanelen. Bij de realisatie van dit doel willen we dat er zorgvuldig rekening wordt gehouden met de landschappelijke inpassing en het betrekken van omwonenden. Daartoe wordt een beleidskader zon opgesteld. Dit beleidskader willen we gebruiken om initiatieven inhoudelijk aan te toetsen en om richting te geven aan de participatie bij deze projecten. In dit voorstel leggen we kort uit hoe we het beleidskader zon willen voorbereiden en geven we onze visie op de inzet van een burgerforum.

De gemeenteraad heeft met het amendement van 8 juni 2021 besloten om burgerparticipatie omtrent de RES middels een burgerforum in te richten. Voor het toepassen van een burgerforum is het belangrijk om een onderwerp te kiezen dat geschikt is voor deze participatievorm, namelijk een onderwerp waarbij inwoners nog de nodige inbreng hebben over de keuze en/of afbakening van het onderwerp. Eerder hebben we bedacht om het burgerforum in te zetten bij het participatietraject om te komen tot een beleidskader zon. Nu komen we echter tot de conclusie dat de inzet van een burgerforum hierbij niet meer tot zijn recht zal komen en bij een ander beleidsonderwerp meer succesvol kan worden ingezet. De recente motie van 4 juli 2023 over het onderwerp Burgerforum Vries is in lijn met onze conclusie.

Waarom komen we nu met dit voorstel?

In de 'Omgevingsvisie Tynaarlo 2022-2040' komt een beleidskader op hoofdlijnen voor zon op land projecten. We werken deze hoofdlijnen verder uit door een beleidskader voor zon op land op te stellen. De hoofdlijnen moeten eerst vastgesteld zijn in de omgevingsvisie, alvorens het participatietraject te starten. De vaststelling van de omgevingsvisie is naar verwachting in oktober 2023.

In navolging van andere gemeentes, willen we Natuur en Milieu Federatie (NMF) Drenthe inhuren als procesbegeleider bij het ontwikkelen van de kaders voor zon op land en de participatie voor de kaders met inwoners. Wij willen komende tijd werken aan een procesvoorstel met NMF Drenthe. In dat voorstel wordt beschreven hoe het participatietraject wordt ingericht. Het beleidskader zon zal in ieder geval bestaan uit de volgende onderdelen:

- Landschappelijke en ruimtelijke inpassing
- Projectparticipatie en sociaal en/of lokaal eigendom
- Verdeling van de overige te vergeven hectares aan grootschalige zon op land projecten
- Beoordeling van de volgtijdelijkheid van de realisatie van de projecten

Wat ging er aan vooraf

In het voorontwerp van de omgevingsvisie is een zonneladder opgenomen waarin verschillende categorieën zonnevelden worden onderscheiden: (1) Zon op dak en zon op veld (<140m²) binnen of aansluitend aan bouwblokken, (2) Zon op restlocaties, zoals: vliegveld, zandwinplassen, parkeerplaatsen en onbenutte bouwlocaties, (3) Kleinschalige zonnevelden (<2,5 ha) bij de dorpen én grootschalige zonnevelden in het energielandschap tussen de A28 en het Noord-Willemskanaal (ten zuiden en ten noorden van Vriezerbrug), (4) Grootschalige velden op landbouwgrond, buiten het energielandschap tussen de A28 en het Noord-Willemskanaal. De volgorde van de zonneladder betekent dat vooral ingezet wordt op het mogelijk maken van ontwikkelingen op hogere treden, waarbij 1 de hoogste trede vormt.

De realisatie van zon op land projecten in de gemeente Tynaarlo mag niet leiden tot een overschrijding van 101 ha (zie de gewijzigde provinciale omgevingsverordening). Kleinschalige zonnevelden van maximaal 2,5 ha bij dorpen zijn hier een uitzondering op. Daarvoor kan bij de provincie een ontheffing worden gevraagd. Op dit moment hebben we in de gemeente Tynaarlo 0,036 TWh zon op land gerealiseerd. Voornamelijk door de zonnevelden bij Groningen Airport Eelde en op de voormalige zandwinplas in Tynaarlo. Er zal de komende jaren nog 0,65 TWh opgewekt moeten worden door zonnevelden op land.

Bij het opstellen van het beleidskader zon op land beginnen we niet met een leeg vel papier. Naast dat er straks beleid op hoofdlijnen is geformuleerd in de omgevingsvisie, hebben we ook het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeente Tynaarlo uit 2009. Daarnaast heeft de provincie Drenthe een Beleidsregel Zon. Met deze beleidsregel wordt gestuurd op de ruimtelijke kwaliteit van zonnevelden. De vertaling van deze ruimtelijke kwaliteit is verder uitgewerkt in handreikingen: 'Zonneakkers in Drenthe: Handreiking landschappelijke inpassing', 'Zonewijzer biodiversiteit-handreiking' en 'Handreiking voor participatie zonne- en windparken Drenthe'. Een ruimtelijk plan voor een zonneveld in de gemeente Tynaarlo wordt geacht te voldoen aan de ontwerpprincipes en aan de regels voor participatie uit die handreikingen van de provincie Drenthe. Met NMF Drenthe hebben we al uitgedacht dat er twee parallelle sporen zijn te onderscheiden voor de kaders en het participatietraject: één spoor voor kleinschalige velden bij dorpen en één spoor voor grootschalige velden in het energielandschap gelegen tussen het Noord-Willemskanaal en de A28. Het karakter van de twee soorten velden verschilt namelijk sterk van elkaar. Zo is het de bedoeling dat voor de kleinschalige velden het beleid mede richting gaat geven bij het maken van locatiekeuzes en is het de bedoeling dat het initiatief voor een zonneveld vanuit de inwoners komt. Voor de grootschalige velden in het energielandschap worden de (zoek)locaties vastgelegd in de omgevingsvisie. De deelnemers aan de participatie voor de beleidsontwikkeling van deze grootschalige velden zijn onder andere grondeigenaren, omwonenden en ondernemers van het nabij liggende bedrijventerrein. Er zullen twee zon op land ontwikkelingen komen in het energielandschap: één ten noorden van Vriezerbrug, die grotendeels in eigendom is van agrariërs, en één ten zuiden van Vriezerbrug, die deels in eigendom is van de gemeente. We gaan ons nog nader beraden over hoe we de gemeentegronden bij Vriezerbrug-Zuid gaan ontwikkelen: via een maatschappelijk tender, zodat het door de markt ontwikkeld kan worden, of dat we het zelf gaan ontwikkelen en eventueel zelf exploiteren.

Burgerparticipatie

De raad heeft op 8 juni 2021 gevraagd om een burgerforum in te zetten voor de burgerparticipatie met betrekking tot de Regionale Energiestrategie (amendement van de raad van 8 juni 2021 (CDA, PvdA, GB)). We hebben bekeken of het opzetten en betrekken van een burgerforum (nog) past als participatievorm bij het ontwikkelen van een beleidskader zon op land. De conclusie is dat een burgerforum niet (meer) de gepaste participatievorm is voor het komen van de kaders voor zon op land. Ten eerste liggen al veel randvoorwaarden

vast in onze omgevingsvisie en de Beleidsregel Zon van de provincie Drenthe, waar ook participatieprocessen aan vooraf zijn gegaan. Bij een burgerforum is het van belang dat inwoners nog de nodige inbreng hebben over de keuze en/of afbakening van het onderwerp (Adviesrapport Betrokken bij klimaat, 2021). We willen graag dat het toepassen van een burgerforum in de gemeente Tynaarlo een succes wordt, zodat dit eventueel vaker toegepast kan worden als participatievorm. Het zou dus beter zijn om het burgerforum toe te passen bij een ander onderwerp dat zich beter leent voor deze participatievorm, waarbij deze succesfactoren wel aanwezig zijn. Op die manier doen we recht aan het participatie instrument burgerforum. Ten tweede is het de wens van de raad om het ontwikkelen van het beleidskader hernieuwbare energie te versnellen. Al met al vraagt het toepassen van een burgerforum minimaal twee jaar (vanaf de vaststelling van de omgevingsvisie). Dit kan betekenen dat we onze RES-ambitie voor 2030 niet tijdig gaan halen.

APKK

Op 22 mei jl. hebben we een toelichting gegeven op het plan van aanpak om te komen tot een beleidskader zon. De adviesraad heeft de aanpak positief ontvangen en onderschreven dat het burgerforum hier geen passend instrument is. De APKK is van mening dat een geselecteerde groep inwoners en organisaties, geschiktere deelnemers voor dit participatietraject zijn dan een gelote groep inwoners.

Motie Burgerforum Vries 4 juli 2023

De recent aangenomen motie van 4 juli 2023 over het onderwerp Burgerforum Vries is in lijn met onze conclusie dat een burgerforum bij een ander beleidsonderwerp meer succesvol kan worden ingezet.

Hoe informeren we de inwoners?

In plaats van een traject met een burgerforum, zijn we van plan om de participatie in te richten aan de hand van werksessies met relevante stakeholders en inwoners. We willen ontwerpessies organiseren voor het energielandschap met inwoners en grondeigenaren, waarbij we samen het gebied ingaan en kennis en ideeën delen over het landschap en de cultuurhistorie. Soortgelijke sessies zullen we inrichten voor het spoor van kleine zonnevelden bij dorpen. Daarnaast zullen er nog werksessies zijn met inwoners over projectparticipatie en sociaal en/of lokaal eigendom.

Wanneer gaan we het uitvoeren?

Onderstaande planning is afhankelijk van het moment van vaststelling van de omgevingsvisie.

Mei 2023	Offerte NMF
Mei 2023	Toelichting plan van aanpak in raads werkgroep duurzaamheid (11 mei) en APKK (22 mei)
Oktober 2023	Omgevingsvisie vastgesteld
Oktober 2023	Opdracht NMF voorbereiden en begeleiden participatie
November – januari 2023	Vorbereiding procesvoorstel en participatietraject
Januari 2024	Procesvoorstel in raads werkgroep duurzaamheid en APKK
Februari 2024	Collegebesluit procesvoorstel
Februari - maart 2024	Inplannen participatie en communicatie
April – juli 2024	Participatiebijeenkomsten
Juli – oktober 2024	Beleidskader opstellen
November 2024	Beleidskader in raads werkgroep duurzaamheid en APKK
December 2024	Beleidskader klaar en vrijgeven door college
Januari – februari 2025	Inspraakperiode
Februari – maart 2025	Reacties verwerken in beleidskader en inspraaknotitie opstellen
April 2025	Eventueel nog een keer langs raads werkgroep duurzaamheid en APKK (mits inspraak leidt tot grote aanpassingen)
Mei 2025	Collegebesluit
Mei – juni 2025	Vaststelling raad

Burgemeester en wethouders van Tynaarlo,

drs. M.J.F.J. Thijsen, burgemeester

P. Koekoek, gemeentesecretaris

Raadsbesluit nr. 14

Betreft:

Raadsvoorstel Plan van aanpak beleidskader zon

De raad van de gemeente Tynaarlo;

Overweging

Gelet op de motie van 4 juli 2023 over het onderwerp Burgerforum Vries

B E S L U I T:

De raad om een burgerforum (zoals genoemd in het amendement van 8 juni 2021) niet meer toe te passen bij de participatie voor het beleidskader zon, maar bij een geschikter beleidsonderwerp dat nog nader bepaald wordt.

Vries, 19 september 2023

De raad voornoemd,

drs. M.J.F.J. Thijsen, voorzitter

R.J. Puite, griffier